

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของห้องสมุดสถานศึกษา ความต้องการห้องสมุดสถาบันการอาชีวศึกษา ที่พึงประสงค์ ในอนาคต และพัฒนาและนำเสนอรูปแบบห้องสมุดที่พึงประสงค์เพื่อสถาบัน การอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นหัวหน้างานห้องสมุด และ/หรือบรรณารักษ์ห้องสมุด สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 384 คน และผู้เชี่ยวชาญ ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 15 คน มีการศึกษา 9 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ด้านการบริหาร ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคาร สถานที่และครุภัณฑ์ ด้านการบริการ ด้านเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างห้องสมุด และด้านการประเมินคุณภาพห้องสมุด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ทางด้านบรรณารักษศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ และ/หรือสารสนเทศศาสตร์ มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานห้องสมุดน้อยกว่า 5 ปี ประเภทสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นประเภทวิทยาลัยการอาชีพทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห้องสมุดส่วนใหญ่มีการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ด้านการบริหาร ห้องสมุดมีสถานภาพเป็นงานขึ้นตรงกับ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร ด้านงบประมาณ ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณตามเกณฑ์ มาตรฐาน ด้านทรัพยากรสารสนเทศ มีจำนวนทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการของ นักศึกษาและอาจารย์ ด้านเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ไม่มีบริการยืมระหว่างห้องสมุด สถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา บุคลากรของห้องสมุด มีความต้องการด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ด้านการบริหาร ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านอาคาร สถานที่ และครุภัณฑ์ ด้านบริการ ด้านเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบุคลากร และด้านการประเมินคุณภาพห้องสมุด มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

สำหรับรูปแบบของห้องสมุดสถาบันการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ ควรประกอบด้วยสาระสำคัญ 9 ด้านคือ 1) ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ 2) ด้านการบริหาร 3) ด้านงบประมาณ 4) ด้านบุคลากร 5) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ 6) ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ 7) ด้านการบริการ 8) ด้านเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างห้องสมุด 9) ด้านการประเมินคุณภาพห้องสมุด

This is a descriptive research whose purposes were to investigate current conditions of libraries of vocational institutions, and the desirable ones in the future; to develop and to present a desirable library for vocational institutions under care of Vocational Education Commission. The informants of this study were 384 heads of library work and/or librarians in vocational institutions and 15 experts as a discussion focus group. Nine aspects were examined; namely, vision, commitment, goals and strategies; administration; budget; personnel; information resources; buildings, spaces and durable articles; services; network and cooperative among libraries; and quality assessment. Questionnaires were used to collect data. Percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis were employed to analyze the data via SPSS software.

It was found that most informants were female holding bachelors' degree in librarian sciences, librarian science and/or information science, having library work experience less than 5 years. Their institutions were of an occupational college type located in the northeastern part of Thailand. Most libraries had their own vision, commitment, goals and strategies. With respect to administration, the status of most libraries was just a work unit under care of deputy director for resource management. They were not allocated enough budgets as set by standard criteria. Not enough information resources were provided for teachers and students. No inter-loan service was provided.

Regarding the informants' needs, aspects needed at a highest level included vision, commitment, goals and strategies; administration; budgets; information resources; building, spaces; services; network and cooperation among libraries; and durable articles followed by those related to personnel; and quality assessment all of which were needed at a high level.

As for the desirable model, libraries in vocational institutions under care of Vocational Education Commission should consist of nine important essences; namely, 1) vision, commitment, goals and strategies; 2) administration; 3) personnel; 4) budget; 5) buildings, spaces and durable articles; 6) information resources; 7) services; 8) network and cooperation among libraries; and 9) library quality assessment.